

в конечном итоге и потребителям сельскохозяйственной продукции, т.е. населению и обществу в целом. В то же время, затраты на нее несет государство, сама служба и частично клиенты.

Список литературы

1. Андреева Н. П. Новое направление информационно-консультационной деятельности – управление рисками / Н. П. Андреева // Информационный бюллетень министерства сельского хозяйства. – 2002. – № 11. – С. 46–50.
2. Положение о региональном информационно-консультационном центре (РИКЦ) / [Демишкевич Г. М. и др.]. – М. : Российская академия менеджмента и агробизнеса. – 1998. – 10 с.
3. Болтовский В. М. Государственная поддержка развития сельской консультационной службы и методы стимулирования развития платных услуг / В. М. Болтовский // Информационный бюллетень министерства сельского хозяйства. – 2004. – № 1. – С. 41–42.
4. Веселовский М. Я. Основы формирования ИКС / М. Я. Веселовский. – М. : ФГОУ РАКО АПК, 2003. – 24 с.

Розкрито суть, проблеми організації та функціонування інформаційно-консультаційного центру АПК на прикладі Тутаєвського інформаційно-консультаційного центру.

Інформаційно-консультаційна діяльність, інформаційно-консультаційний центр, муніципальний інформаційно-консультаційний центр.

Considers the essence, problems of organization and functioning of information-consulting center of agriculture on the example information-consulting center in Tutaev region.

Information and consultation activitie, information and consultation center, municipal information and consultation center.

УДК 330.322/341.1:334.7

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА: СИСТЕМНИЙ АСПЕКТ

А. М. Зоргач, асистент

Проведено дослідження розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства як системи. Виділено складові системної структури та розкрито суть кожної з них.

Інновації, інвестиції, діяльність, система, аграрні підприємства.

© А. М. Зоргач, 2014

Аналіз основних досліджень і публікацій. У багатьох працях вітчизняних та зарубіжних науковців, досліджуються механізми управління інноваційно-інвестиційною діяльністю, зокрема у працях О. Д. Гудзинського, А. Я. Кузнєцова, В. Г. Федоренко, І. А. Бланка, С. Ю. Глазьева та інших. Фундаментальні дослідження вчених присвячені закономірностям розвитку технологічного процесу та методології управління. Але формування управління інноваційно-інвестиційною діяльністю на аграрних підприємствах потребує її детальнішого вивчення як системи.

Мета дослідження – аналіз розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства з позиції системного аспекту.

Виклад основного матеріалу. Розвиток науки і техніки є визначальним фактором прогресу суспільства, підвищення добробуту його членів, їх духовного та інтелектуального зростання. Цим зумовлена необхідність пріоритетної державної підтримки розвитку науки як джерела економічного зростання і невід'ємної складової національної культури та освіти, створення умов для реалізації інтелектуального потенціалу громадян у сфері наукової та науково-технічної діяльності, цілеспрямованої політики у забезпеченні використання досягнень вітчизняної та світової науки і техніки для задоволення соціальних, економічних, культурних та інших потреб [6].

Вирізняють такі системні структури інноваційно-інвестиційної діяльності: інноваційний центр; інноваційний бізнес-інкубатор; технопарк; агротехнопарк; технополіс; лізингові центри; кооперативи; холдингові компанії; агрохолдинги.

Головне завдання *інноваційного центру* – підтримка існуючих та створення нових інноваційних підприємств, а також надання консалтингових інформаційно-аналітичної та організаційних послуг. Інноваційний центр – це асоціація підприємств і організацій, об'єднаних з метою досягнення високого комерційного результату на основі використання науково-технічних розробок і винаходів [8].

Ознакою *інноваційного бізнес-інкубатора* є створення умов для розроблення й застосування суб'єктами малого та середнього підприємництва інноваційних технологій [7]. Можна виділити такі сприятливі умови для розвитку інноваційної діяльності: проведення ділової експертизи, фінансування інноваційних проектів, надання консультаційних послуг, технологічна допомога становленню бізнесу. Основне завдання – забезпечити нижчі, ніж ринкові, ціни оренди та послуг. Дана організаційна структура надає приміщення, обладнання, устаткування, інформаційно-комунікаційні послуги на пільгових умовах. Бувають неприбуткові (муніципальні), прибуткові (комерційні), освітні – інкубатори.

Технопарк (технологічний парк) – юридична особа або група юридичних осіб, що діють відповідно до договору про спільну діяльність, без створення юридичної особи та без об'єднання вкладів з метою створення організаційних засад виконання проектів технологічних парків з виробничого впровадження наукомістких розробок, високих технологій та забезпечення промислового випуску конкурентоспроможної на світовому

ринку продукції [3]. Це компактно розміщений науково-технічний комплекс, функціонування якого ґрунтується на комерціалізації науково-технічної діяльності, головним завданням якого є впровадження у виробництво науково-технічних розробок та інтеграція різних стадій інноваційного процесу.

Відповідно, *агротехнопарк* характеризується об'єднанням інноваційних проектів в агропромисловій сфері: проведення дослідницької діяльності в тваринництві, селекції рослин, використання сучасних наукових розробок в заготівлі кормової бази та інших процесів виробництва сільськогосподарської продукції. Головною метою є створення умов для впровадження у виробництво сучасних наукових ідей, технологій, методів управління. Поліпшення якості виробництва та покращення поживної цінності продукції. Підтримка середніх та малих агрофірм з метою подальшого зниження собівартості продукції [8].

Технополіс – це спеціально створений науково-промисловий комплекс, що включає підприємства та організації, охоплені повним інноваційним циклом, що сприяє забезпеченню необхідної інфраструктури для надання послуг у сфері маркетингу, фінансування, патентної охорони та збуту інноваційної продукції. Активізація міжнародного співробітництва дослідно-конструкторських програм (НДДКР) та інновацій [8].

Лізингові центри визначаються як юридична особа, що передає право володіння й користування не споживною річчю (предметом лізингу), визначеною індивідуальними ознаками та віднесеною, згідно із законодавством, до основних фондів, фізичній або юридичній особі (лізингодержувачу) відповідно до договору лізингу (інші способи фінансування господарської діяльності), вигіднішими за банківський кредит. Лізинг трактується як довгострокова оренда машин та обладнання, найпоширенішими є транспортні засоби, обладнання й технології, ліцензії, „ноу-хау“, програмні засоби та ін. В умовах конкуренції лізинг дає можливість вижити малим, середнім і великим підприємствам, що потрапили у скрутне фінансове становище [2].

Кооператив – юридична особа, утворена фізичними або юридичними особами, які добровільно об'єдналися на основі членства для ведення спільної господарської та іншої діяльності з метою задоволення своїх економічних, соціальних та інших потреб на засадах самоврядування [1].

Існують виробничі та обслуговуючі кооперативи, які можуть бути, водночас, клієнтами та власниками. Обслуговуючий кооператив є неприбутковою організацією, що обслуговує власників та членів кооперативу на засадах взаємодопомоги та економічної співпраці. Це забезпечує високий рівень технічного й технологічного супроводу на стадіях виробництва, переробки, збуту продукції рослинництва, тваринництва, лісівництва, рибництва.

Холдингові компанії – це акціонерне товариство, яке володіє, користується та розпоряджається холдинговими корпоративними пакетами акцій (часток, паїв) двох або більше корпоративних підприємств.

Розрізняють такі типи холдингів: портфельний, інвестиційний, портфельно-інвестиційний фінансово-економічного управління, зі зниженням ризиків інвестицій і взаємних поставок, економією трансакційних витрат, ростом можливостей фінансового й податкового маневрування та інші [4].

Холдингові компанії покращують функціональну взаємодію різним за профілем діяльності підприємствам, включаючи пряме їх злиття і втрату самостійності. У складі холдингу вирішуються народногосподарські проблеми, які не під силу одному окремо взятому підприємству: розробка й створення складних технічних проблем, освоєння високих технологій, отримання значних кредитів під певні програми, створення нових виробничих потужностей тощо.

Термін *агрохолдинг* достатньо часто вживається, хоча в господарському кодексі України дане визначення не прописане. У науковій літературі зустрічається таке трактування агрохолдингу – це бізнес-структура, створена на основі провідного господарства, що контролює пакети статутних капіталів підприємств сільськогосподарських, переробних, торгівельних та обслуговуючих організацій. Має складну систему вертикальних ієрархій підприємств та управління ними. Ознакою є те, що орендують землю в декількох регіонах країни. Агрохолдинги поділяються на такі види: профільні, непрофільні й портфельні. Головною метою є взаємовигідне економічне співробітництво при використанні земельних угідь для виробництва сільськогосподарської продукції. Інвестиційна привабливість гарантується масштабами виробництва, завжди актуальною продукцією. Наявність інвестованого капіталу дає можливість впровадження новітніх виробничих технологій, інноваційних засобів виробництва [8].

Венчурні фонди – це структури, відповідальні за інвестування акціонерного капіталу в перспективні фірми зі значним потенціалом зростання, та участю в управлінні діяльністю цих підприємств. Венчурні фонди залучають грошові кошти інвесторів в інноваційні підприємства; науково-дослідницьких установ технопарків; наукових парків; бізнес-інкубаторів; агротехнопарків [5].

Кластери – об'єднання взаємопов'язаних і взаємодоповнюючих підприємств, організацій, установ і пов'язаних з ними за географічною та функціональною ознаками органів державного управління, наукових закладів, різних інфраструктурних складових, що працюють на певній території з певною метою. Місією функціонування кластерів є посилення зв'язків між окремими сферами їх діяльності, створення умов для розвитку її як цілісної системи й посилення конкурентних переваг на внутрішньому й зовнішніх ринках, на основі науково-обґрунтованих і реалізованих технологічних рішень [3].

Описані структури інноваційно-інвестиційної діяльності забезпечують розробку інноваційних проектів та супроводу новації на всіх стадіях виробничого процесу, а також і на кінцевій стадії реалізації нової продукції. Взаємодопомога різних підприємств усередині об'єднань

зменшує витрати на процес виробництва та інтегрує інноваційні розробки в ринкове середовище.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Державне фінансування таких масштабних проектів, як наукові технологічні парки, технополіси, на жаль, неможливе в повному обсязі, але держава створює інноваційно-інвестиційний клімат та правову базу функціонування об'єднань, за допомогою таких методів: податкові пільги, спрощення процесу патентування, пільги на оренду приміщень, створення сприятливого середовища для міжнародних інвесторів, підтримка та пропагування вітчизняних розробок за межами країни, тощо. Ці питання потребують подальшого комплексного вивчення.

Список літератури

1. Про кооперацію : закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1087-15>
2. Внесення змін до Закону України "Про лізинг" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1381-15>
3. Внесення змін до Закону України "Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3333-15>
4. Про холдингові компанії в Україні : закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3528-15>
5. Про інститути спільного інвестування : закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5080-17>
6. Про науково-технічну інформацію : закон України від 25 червня 1993 р. № 3322-XII // Урядовий кур'єр. – 1993. – 4 липня.
7. Про затвердження Порядку реєстрації організацій, діяльність яких спрямована на задоволення потреб суб'єктів малого та середнього підприємництва : постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2009 № 510.
8. Чухрай Н. Товарна інноваційна політика: управління інноваціями на підприємстві : підручник / Н. Чухрай, Р. Патора. – К. : КОНДОР, 2006. – 398 с.

Проведено исследование развития инновационно-инвестиционной деятельности предприятия как системы. Выделены составляющие системной структуры и раскрыта суть каждой из них.

Иновации, инвестиции, деятельность, система, аграрные предприятия.

The study of the development of innovative-investment activity of the enterprise as a system, a dedicated system structure and the essence of each of them.

Innovation, investment, activity, system, agrarian business.